

LIETUVOS ŪKININKŲ SĄJUNGA

XXXI-ojo SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJA

2019 m. gegužės 17 d.
Panevėžio r. sav.

Lietuvos ūkininkų sąjungos suvažiavimo dalyviai, vertindami susidariusią situaciją šalies žemės ūkyje, kreipiasi į atsakingų Lietuvos Respublikos institucijų vadovus ir reikalauja nedelsiant imtis priemonių sprendžiant šias problemas:

1. Dėl mokesčių.

- a. Raginame peržiūrėti dabar galiojančią tvarką, kuomet VSD ir GPM mokesčiai yra neproporcingai dideli smulkų ir vidutinių ūkių atžvilgiu. Žemės ūkio subjektai deklaruojantys pasėlius ir gaunantys 54 000 Eur pelno, privalės mokėti 11 000 Eur mokesčių SODRAI, nepriklausomai nuo ūkio dydžio: ūkis apie 150 ha mokės 67 Eur/ha, dirbantis 400 ha – 27 Eur/ha, dirbantis 8000 ha – 10 Eur/ha.
- b. Siūlome visiems besikuriantiems naujiems ūkininkams bent 3-jų metų laikotarpiui suteikti mokesťines atostogas. Vien to, jog nuo 2018 m. sausio 1 d. ūkininkai bei jų partneriai vienus metus nuo pirmos veiklos pradžios socialinių draudimo įmokų gali nemokėti, nėra iš esmės ta paskata, kuri skatintų užsiimti ūkininkavimu.
- c. Prašome skaičiuojant gyventojų pajamų mokesťį nuo apmokestinamųjų pajamų ir toliau taikyti pajamų mokesťio kreditą.
- d. Raginame inicijuoti Žemės mokesťio įstatymo peržiūrėjimą, kad žemės mokesťis nebūtų susietas su žemės rinkos kaina.

2. Dėl užsitęsusios pavasarinės sausras, neįprastai didelių šalnų ūkininkai įvairiuose regionuose patyrė nuostolius ir kai kurie nebegalės įvykdyti tam tikrus prisiimtus įsipareigojimus, laikytis nustatytų taisyklių. Prašome ir reikalaujame netaikyti tokiems žemės ūkio subjektams sankcijų už sutartinių įsipareigojimų neįvykdymą ar įvykdymą nepilna apimtimi.

3. Dėl melioracijos.

- a. Valstybės lėšomis turi būti užtikrintas valstybės nuosavybės teise priklausančių magistralinių griovių, sureguliuotų upelių, pralaidų, tiltų, užtvankų ir polderių tinkamas eksploatavimas bei rekonstravimas ir jie negali būti perduoti kam nors kitam nuosavybės teise. Siūlome kasmet skirti ne mažiau nei 50 mln. eurų, iš jų 25 mln. eurų valstybei priklausančių melioracijos įrenginių priežiūrai ir 25 mln. – melioracijos investicinių projektų įgyvendinimui.

- b. Klimato kaitos padarinius įmanoma sušvelninti taikant reguliuojamo drenažo sistemas, kai drenažo konstrukcijos pertvarkomos į reguliuojamo nuotėkio drenažo sistemas. Siūlome remti būtent tokių sistemų finansavimą.
- c. Siūlome skatinti ir plėsti melioracijos statinių naudotojų asociacijas. Reikia leisti joms lengvatinėmis sąlygomis įsigyti įvairios technikos melioracijos darbams atlikti, prižiūrėti melioracijos grioviams ir pan. Taip galima atpiginti melioracijos įrenginių remontą ir priežiūrą. Valant melioracijos griovius, susidaro dideli kiekiai medienos atliekų, kurios galėtų būti panaudotos rajonų katilinių kūrenimui. Deja, šiuo metu iš ūkininkų šių skiedrų niekas nepriima.
- d. Ruošiamas Melioracijos įstatymas privalo užtikrinti melioracijos statinių racionalesnį valdymą, finansavimą ir teisinių santykių pertvarkymą, o ne primesti žemės savininkams prižiūrėti valstybės turtą.
- e. Melioracijos fondo pagrindinę lėšų dalį turėtų sudaryti Valstybės biudžeto lėšos, žemės savininkų ir kitų naudotojų lėšos. Siūlome į šį fondą įtraukti dalį žemės mokesčio, valstybinės žemės nuomos mokesčio ir Gyventojų pajamų mokesčio ūkininkams dalį, kuri susidaro nuo 5 proc. pakėlus iki 15 proc.

4. Dėl pieno sektoriaus.

- a. Reikalaujame iš esmės peržiūrėti turimą teisinę bazę, siekiant subalansuoti žemės ūkio produkcijos pasiūlą ir paklausą, įteisinti, kad santykiai tarp žemės ūkio produkcijos gamintojų, perdirbėjų ir prekybininkų būtų plėtojami remiantis objektyviais ekonominiais principais. Situacija Lietuvos pieno sektoriuje yra nenormali.

5. Dėl grūdų sektoriaus.

- a. Reikalaujame peržiūrėti grūdų supirkimo standartus taikomus Lietuvoje ir suderinti juos su europine praktika.

6. Dėl ekologinio ūkio problemų.

- a. Reikalaujame peržiūrėti kaimyninės ir foninės aplinkos taršos nustatymo tvarką ir taikomas poveikio priemones. Turi būti pradėta taikyti ES numatyta laboratorinių tyrimų paklaida. Aptikus neleistiną ekologinėje gamyboje medžiagų likučius turi būti atliekamas tyrimas, kurio siekiama nustatyti taršos šaltinį, identifikuoti ir atskirti piktnaudžiavimo atvejus nuo galimai iš kaimyninių įprastinės gamybos ūkių patekusios taršos.
- b. Reikalaujame pakeisti taikomų finansinių sankcijų už padarytus pažeidimus metodiką, kuri iki šiol yra neteisinga. Ekologiškai ūkininkaujantys ūkininkai patiria didžiules finansines sankcijas, kai kuriais atvejais ūkiams gresia bankrotas. Esame įsitikinę, kad ūkiai perteklinės biurokratinės naštos įstumiami į nelygias konkurencines sąlygas lyginant su kitų ES šalių ekologiniais ūkiais.
- c. Prašome sudaryti galimybes ekologiškai ūkininkaujantiems ūkininkams dalyvauti ir kitose „Agrarinės aplinkosaugos“ programose, kaip pvz. ražienos ir kt.
- d. Raginame suvienodinti sertifikavimo įstaigos „Ekoagros“ ES reglamentines ir NMA paramines ekologinių ūkių taisykles ir reikalavimus. Ypač dėl azotą kaupiančių augalų auginimo.

7. Dėl BŽŪP po 2020 metų:

- a. Kategoriškai nepritariame Europos Komisijos pasiūlymui dėl išorinės konvergencijos. Pasiūlyta formulė suponuoja, kad Lietuvos tiesioginės išmokos periodo gale tesieks 75-80 proc. ES tiesioginių išmokų vidurkio. Derybose dėl daugiametės finansinės perspektyvos raginame Lietuvos derybininkus siekti, kad:
 - i. tiesioginės išmokos Lietuvos ūkininkams jau nuo 2021 m. siektų ES vidurkį be jokių pereinamųjų laikotarpių;
 - ii. mūsų ūkininkų išmoka už klimatui ir aplinkai naudingas praktikas būtų prilyginta vidutinei ES išmokai už tokios pat paskirties praktiką;
 - iii. neišsprendus teisingo išmokų paskirstymo tarp šalių narių klausimo, prašome užtikrinti, kad iš Lietuvos ūkininkų nebūtų reikalaujama 100 proc. įgyvendinti griežčiausius aplinkosaugos reikalavimus.
- b. Raginame Lietuvos institucijas, atsakingas už nacionalinio Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2021-2027 metų strateginio plano rengimą, įvertinti Lietuvos ūkininkų svarbą ir indėlį prisidedant prie šalies biudžeto, sprendžiant ekonomines ir socialines kaimo vietovių dilemas. Būtina visų pirma koncentruoti žemės ūkio politikos siūlomas priemones ir lėšas į nacionalinės aukštos kokybės, saugių žemės ūkio produktų gamybos, našumo ir perdirbimo didinimą, taikant tvaresnius, modernius gamybos ir gamtinių išteklių valdymo metodus ir taip siekiant iškeltų BŽŪP tikslų. Esame giliai įsitikinę, kad Bendroji žemės ūkio politika visų pirma yra ir turi būti skiriama žemės ūkio reikalams spręsti ir joje didžiausias dėmesys turi būti skiriamas pagrindiniam subjektui – žemdirbiui bei tvariam jo veiklos vystymui, užtikrinant orias pajamas iš šios veiklos.

8. Dėl nenašių žemių.

- a. Asmenys, ūkininkaujantys žemėse, kurių našumo balas sudaro iki 36,49 imtinai, privalo ir toliau gauti žemės ūkio veiklai reikalingą pagalbą bei tikslingą finansinę paramą. Parama asmenims, deklaruojantiems pievas arba ganyklas vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, turi būti skiriama tik tiems, kurie Ūkinių gyvūnų registro duomenimis turi ne mažiau kaip 0,25 sutartinio gyvulio (SG), tenkančio vienam deklaruotam pievų ir (ar) ganyklų hektarui. Sudarant naujai didelių gamtinių ir specifinių kliūčių turinčių vietovių žemėlapių laikytis pozicijos, kad taikomas mažiausias administracinis teritorinis vienetas yra seniūnija

9. Dėl saugomų paukščių ir miško žvėrių daromos žalos.

- a. Reikalaujame, kad būtų tinkamai reguliuojama valstybės saugomų ir medžiojamų miško gyvūnų, ypač vilkų, populiacija.
- b. Reikalaujame, kad saugomų paukščių ir miško žvėrių padaroma žala būtų atlyginama 100 proc.
- c. Reikalaujame pakeisti medžioklės ir medžiojamų gyvūnų įstatymą taip, kad medžiotųjų būreliai negalėtų savavališkai įveisti medžiojamus gyvūnus nesuderinę su ūkininkais ir jų rajoninėmis organizacijomis.

10. Dėl žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo.

- a. Siūlome atlikti kompleksinį visos teisinės bazės, reguliuojančios žemės įsigijimo procesą, patikrinimą ir koregavimą, nes tik taip pavyks rasti tinkamus sprendimus, apginant Lietuvos viešąjį interesą ir užtikrinant žemės ūkio žemės

įsigijimo apribojimų įteisinimą, kad šie užkirstų kelią Lietuvos žemės ūkio paskirties žemei tapti spekuliacinio objekto.

- b. Akcinėms bendrovėms, įsigyjantioms žemės ūkio paskirties žemę, turi būti taikomi tokie pat reikalavimai, kaip ir kitiems juridiniams asmenims. Nuosavos žemės ūkio paskirties žemės tiek fizinis, tiek juridinis asmuo negali turėti daugiau nei 500 ha.

- 11. **Dėl kelių būklės.** Reikalaujame užtikrinti reikalingą finansavimą kaimų vietiniams keliams tiesti, rekonstruoti, kapitališkai remontuoti.

Raginame Lietuvos Respublikos atsakingų institucijų vadovus atsižvelgti į šiuos Lietuvos ūkininkų sąjungos siūlymus ir tikimės vaisingo bendradarbiavimo bei palankaus problemų sprendimo. Reikalui esant, pasiliegame teisę panaudoti visas įstatymais numatytas priemones, kad būtų apginti ūkininkų interesai ir įgyvendinti jų teisėti lūkesčiai.